

Szkolny Program Wychowawczo- Profilaktyczny

Szkoły Podstawowej

im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego

w Zebrzydowicach

**„Aby stać się lepszym,
nie musisz czekać na lepszy świat”**

/ Phil Bosmans/

Oświata w Rzeczypospolitej Polskiej stanowi wspólne dobro całego społeczeństwa; kieruje się zasadami zawartymi w [Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej](#), a także wskazaniemi zawartymi w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Międzynarodowym Pakcie Praw Obywatelskich i Politycznych oraz [Konwencji o Prawach Dziecka](#). Nauczanie i wychowanie - respektując chrześcijański system wartości - za podstawę przyjmuje uniwersalne zasady etyki. Kształcenie i wychowanie służy rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości Ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata. Szkoła winna zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności.

Ustawa Prawo oświatowe

PREAMBUŁA

Program Wychowawczo- Profilaktyczny, zgodnie z nową podstawą programową oraz ustawą Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016r., jest jednym z podstawowych dokumentów obowiązujących w Szkole Podstawowej im. K. K. Baczyńskiego w Zebrzydowicach. Program Wychowawczo-Profilaktyczny jest spójny ze Szkolnym Zestawem Programów Nauczania oraz treściami wychowawczymi zawartymi w Statucie Szkoły. Program Wychowawczo- Profilaktyczny obejmuje zagadnienia wychowawcze i profilaktyczne realizowane z uczniami w trakcie ośmioletniego nauczania w szkole, jak również zawiera działania skierowane do nauczycieli i rodziców.

I WSTĘP

Program Wychowawczo –Profilaktyczny powstał we współpracy szkoły z rodzicami i obejmuje treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów Szkoły Podstawowej im. K. K. Baczyńskiego w Zebrzydowicach. Uwzględniono w nim wyniki przeprowadzonej diagnozy potrzeb i problemów występujących w społeczności szkolnej, główne zadania polityki oświatowej na rok szkolny 2017/2018 oraz wnioski z prowadzonego w szkole nadzoru pedagogicznego. Niniejszy program kierowany jest do uczniów, nauczycieli i rodziców.

Podstawowym zadaniem wychowawczym i opiekuńczym szkoły jest rozpoznawanie potrzeb uczniów w zakresie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego. Nauczyciele w swoich działaniach dbają o życie, zdrowie i bezpieczeństwo uczniów, wspierają ich rozwój psychofizyczny, pomagają w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych. Podstawową powinnością wychowawczą jest przygotowanie uczniów do radzenia sobie w zmieniającym się współczesnym świecie, przy jednoczesnym realizowaniu systemu wartości opartego na szacunku wobec drugiego człowieka.

Wychowanie to proces wspierania wychowanka w rozwoju angażujący dwie osoby:

- wychowawcę (np. rodzica, nauczyciela, duszpasterza, sąsiada, starszego kolegę/koleżankę) oraz wychowanka (dziecko/nastolatka);
- pozostające w osobowej relacji (których spotkanie oparte jest na poszanowaniu godności osobowej zarówno wychowawcy, jak i wychowanka);
- współdziałające w osiąganiu celów wychowawczych tj. pełnej dojrzałości w czterech podstawowych sferach: fizycznej, psychicznej – w tym m. in. emocjonalnej i intelektualnej – społecznej i duchowej;
- dzielące się odpowiedzialnością: wychowawca odpowiada za tworzenie warunków do rozwoju, zaś wychowanek za korzystanie z istniejących warunków w celu realizacji zadań rozwojowych.

Profilaktyka to kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, która obejmuje równoległe trzy obszary działania:

- wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu (czyli budowanie odporności i konstruktywnej zaradności);
- ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia;
- inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia.

Niniejszy program łączy oba aspekty, wychowawczy i profilaktyczny, istotne w działaniach szkoły.

Ważną rolę w procesie wychowawczo- profilaktycznym odgrywa rodzina. Dla skuteczności działań rodziców (opiekunów) największe znaczenie mają: posiadanie wiedzy na temat celów i zadań rozwojowych dzieci oraz wiedzy dotyczącej zagrożeń i możliwości przeciwdziałania im; prowadzenie racjonalnego stylu życia wolnego od uzależnień, współpraca ze szkołą w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych oraz dobrowolne angażowanie się w przedsięwzięcia wychowawcze i profilaktyczne proponowane przez szkołę.

WYNIKI DIAGNOZY:

W wyniku przeprowadzonej diagnozy zauważono następujące **czynniki ryzyka** występujące w szkole:

- przemoc rówieśnicza
- niedostateczne kierowanie własnym zachowaniem (brak kontroli)
- absencja szkolna
- niepowodzenia szkolnego
- słaba komunikacja interpersonalna poprzez nadużywanie urządzeń elektronicznych, promowanie egocentryzmu
- nadużycia w cyberprzestrzeni

Opracowano listę **czynników chroniących**, których celem jest wpływ na prawidłowy rozwój:

- poczucie przynależności do grupy
- prospołecznie nastawiona grupa rówieśnicza
- rozwój komunikacji interpersonalnej
- pozytywny i przyjazny klimat szkoły
- wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy
- okazje do przeżywania sukcesów i rozwijania swoich możliwości i umiejętności
- wsparcie rodziny

Realizacja Programu Wychowawczo – Profilaktycznego odbywać się będzie w ramach:

- zajęć prowadzonych przez nauczycieli - wychowawców
- zajęć prowadzonych przez nauczycieli zajęć edukacyjnych, biblioteki, świetlicy oraz specjalistów
- godzin do dyspozycji wychowawców
- zajęć pozalekcyjnych prowadzonych przez szkołę
- zajęć warsztatowych i ćwiczeń grupowych prowadzonych przez pedagoga i psychologa
- zajęć z zakresu pomocy psychologiczno - pedagogicznej

Szkoła będzie monitorować i diagnozować problemy.

Program Wychowawczo- Profilaktyczny zgodny jest z aktualnymi przepisami prawa.

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. - Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017r., poz.59)
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (Dz.U. z 2017r. Poz.356)
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r. W sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017r. poz.783)
4. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej art. 72.
5. Konwencja o Prawach Dziecka art. 3,19,33.
6. Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno- pedagogicznej w publicznych szkołach, przedszkolach i placówkach.
7. Rozporządzenie Men z 27 sierpnia 2017 zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków organizacji kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, niedostosowanej społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

II CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA

Uczniowie Szkoły Podstawowej im. K. K. Baczyńskiego w Zebrzydowicach to dzieci i młodzież zamieszkująca obszar głównie Zebrzydowic i Markłowic Górnych (dotyczy uczniów kl. VII i VIII). Nauczanie w klasach I- III odbywa się w osobnym budynku przy ul. Orzeszkowej, od kl. IV uczniowie uczęszczają do szkoły przy ul. Kochanowskiego 55. Nauczanie odbywa się w systemie jednozmianowym.

Uczniowie mają dostęp do opieki medycznej- pielęgniarka szkolna. Oferowana jest także pomoc socjalna dla dzieci i młodzieży znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Szkoła współpracuje z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Komisją do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisją Interdyscyplinarną ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, TPD, policją, Sądem Rejonowym oraz Radą Rodziców. Pracę wychowawczą wspiera pedagog szkolny oraz specjaliści- logopedzi, neurologopedzi oligofrenopedagodzy, surdopedagodzy, psycholog. Zgodnie z potrzebami uczniów i rodziców szkoła współpracuje z Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną. Dla uczniów organizowane jest wsparcie w ramach pomocy psychologiczno- pedagogicznej, prowadzone są zajęcia wyrównawcze, korekcyjne, a także zajęcia rewalidacyjne i kompensacyjne. Dla uczniów z orzeczeniami tworzone są IPET-y. W szkole działa świetlica szkolna.

Dla uczniów ponadto organizowane są zajęcia pozalekcyjne zgodnie z przeprowadzoną wcześniej diagnozą ich oczekiwań. Prowadzone są także kółka rozwijające zdolności i umiejętności przedmiotowe. Na terenie szkoły działa Samorząd Uczniowski, Szkolne Koło Wolontariatu. Umiejętności i zdolności uczniów prezentowane są podczas uroczystości, imprez szkolnych i środowiskowych.

Nauczyciele w swoich działaniach dydaktyczno- wychowawczo- opiekuńczych wykorzystują zróżnicowane formy i metody pracy, są otwarci na potrzeby uczniów i rodziców, starają się być wrażliwi na problemy i zjawiska społeczne, cywilizacyjne. Podejmują działania projektowe oraz innowacyjne. W swoich działaniach współpracują z rodzicami.

III USTALENIE WARTOŚCI UZNAWANYCH PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ SZKOLNĄ

Zadaniem szkoły jest wychowanie dzieci i młodzieży do wartości. Wychowanie do wartości zakłada podmiotowe traktowanie dziecka i wymaga bezpośredniego poznania i odkrywania wartości w życiu codziennym, zetknięcia się z wzorcami osobowymi, z wartościowymi działaniami i dobrymi praktykami.

Zgodnie z założeniami reformy w Szkole Podstawowej im. K. K. Baczyńskiego w Zebrzydowicach zebrano za pomocą ankiet wiadomości i ustalono wartości ważne dla społeczności szkolnej. Wyodrębniono wartości istotne dla poszczególnych podmiotów szkolnych: uczniów, nauczycieli i rodziców.

Wartości istotne dla uczniów:

- miłość
- zaufanie
- sprawiedliwość
- pieniądze
- dobro

Wartości istotne dla rodziców:

- prawda
- tolerancja
- zdrowie
- przyjaźń

Wartości istotne dla nauczycieli:

- prawda
- tolerancja
- zdrowie
- dobro

Wartościami wspólnymi dla środowiska szkolnego okazały się: prawda, tolerancja, zdrowie, dobro.

IV MODEL ABSOLWENTA

Pragniemy, aby absolwenci naszej szkoły:

1. Pracowali nad osobistym systemem wartości i potrafili korygować własne postępowanie i postawy zgodnie z normą moralną i społeczną.
2. Mieli szacunek dla rodziny i świadomość, że jest ona najważniejsza dla prawidłowego rozwoju i szczęścia nie tylko pojedynczych ludzi, ale i dla całego społeczeństwa.
3. Potrafili rozpoznać postawy negatywne społecznie i nie akceptować ich.
4. Odpowiedzialnie funkcjonowali w społeczeństwie demokratycznym i właściwie rozumieli ideały demokracji, tolerancji, wolności.
5. Potrafili zaprezentować i obronić własne zdanie, szanując innych, którzy mają odmienne poglądy.
6. Byli aktywni i twórczy, rozwijali własną kreatywność oraz zdolności i umiejętności.
7. Umieli rzetelnie pracować, mieli szacunek dla pracy innych ludzi, byli zaradni i odpowiedzialni.
8. Znali i szanowali historię, kultywowali tradycję i kulturę kraju, regionu.
9. Przestrzegali zasad bezpieczeństwa własnego i innych.
10. Potrafili i chcieli podejmować wybory sprzyjające zachowaniu szeroko pojętego zdrowia.
11. Znali zagrożenia dla swojego zdrowia i potrafili ustrzec się przed uzależnieniami.
12. Umieli oprzeć się presji rówieśników, modom i negatywnym wzorcom upowszechnianym przez media i portale społecznościowe.
13. Potrafili samodzielnie i krytycznie myśleć oraz świadomie korzystać z różnych źródeł informacji.
14. Byli wrażliwi na otaczającą ich przyrodę i piękno natury.
15. Zdawali sobie sprawę z użyteczności kształcenia.

V CELE OGÓLNE PROGRAMU

Najważniejszym celem kształcenia w szkole podstawowej jest dbałość o integralny rozwój biologiczny, poznawczy, emocjonalny, społeczny i moralny. Mając to na uwadze, określono cele ogólne Programu Wychowawczo- Profilaktycznego Szkoły Podstawowej im. K. K. Baczyńskiego w Zebrzydowicach:

1. Wprowadzenie uczniów w świat wartości, wskazywanie wzorców postępowania i budowania relacji społecznych sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia.
2. Wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej.
3. Formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób.
4. Rozwijanie kompetencji uczniów, tj. kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość.
5. Rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów oraz motywacji do nauki.
6. Wspomaganie rozwoju ucznia we wszystkich sferach jego osobowości (w wymiarze intelektualnym, psychicznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym, duchowym).
7. Ukazywanie wartości wiedzy jako podstawy do rozwoju umiejętności.
8. Kształtowanie umiejętności uczestniczenia w kulturze.
9. Wyposażenie uczniów w taki zasób wiadomości oraz kształtowanie takich umiejętności, które pozwalają w sposób bardziej dojrzały i uporządkowany zrozumieć świat.
10. Wspieranie uczniów w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji.
11. Kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym i odpowiedzialności zbiorowej.
12. Kształtowanie postaw obywatelskich, społecznych, patriotycznych.
13. Kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych.
14. Kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły.
15. Promowanie zdrowego stylu życia.
16. Zapobieganie problemom i sytuacjom problemowym i ryzykownym dzieci i młodzieży.
17. Prowadzenie działalności informacyjnej w szkole na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków i substancji szkodliwych i niebezpiecznych.

VI CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

- budowanie właściwego systemu wartości- hierarchizacja wartości
- kształtowanie pożądanych postaw w oparciu o normy etyczne i przyjęty system wartości
- przygotowanie do właściwego pełnienia ról społecznych
- kształtowanie odpowiednich postaw moralnych i tolerancji wobec zachowań innych
- tworzenie życzliwej, serdecznej i rodzinnej atmosfery w szkole wzajemnego szacunku, tolerancji, pozytywnej samooceny uczniów, nauczycieli i pracowników szkoły
- wzmacnianie poczucia tożsamości narodowej, przywiązania do historii i tradycji narodowych,
- poszanowanie dziedzictwa kulturowego w regionie, umiłowanie „małej ojczyzny”
- kształtowanie osobowości uczniów poprzez wskazywanie właściwych postaw wobec siebie i innych ludzi oraz umiejętności analizowanie różnorodnych zachowań
- uczenie szacunku dla odmienności
- zachęcanie do innowacyjności, przedsiębiorczości oraz rozwoju kreatywności
- wspieranie indywidualnego rozwoju ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości
- motywowanie uczniów do systematycznego uczęszczania na zajęcia lekcyjne oraz pozalekcyjne
- zachęcanie do udziału w kulturze, rozwijanie czytelnictwa
- aktywny udział w życiu kulturalnym szkoły, środowiska lokalnego, kraju
- powadzenie działań z zakresu doradztwa zawodowego

- zachęcenie do podejmowania działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, w tym angażowanie się w wolontariat
- integrowanie zespołów klasowych poprzez samorządność i społeczną aktywność
- włączenie całej społeczności szkolnej do współdecydowania o sprawach szkolnych
- wdrażanie do respektowania zasad przestrzegania norm, regulaminów, poszanowanie prawa
- kształtowanie postawy szacunku dla środowiska przyrodniczego
- przygotowanie uczniów do życia w świecie poprzez ukazywanie różnych aspektów życia społecznego wraz z jego zagrożeniami
- kształtowanie pozytywnych postaw społecznych i promowanie bezpiecznych zachowań
- wdrażanie do zachowań higienicznych, bezpiecznych dla własnego zdrowia i innych osób
- zapobieganie problemom i zachowaniom problemowym dzieci młodzieży
- eliminowanie zagrożeń i wzmacnianie właściwych zachowań
- realizowanie działań antidyskryminacyjnych obejmujących całą społeczność szkoły
- kształcenia umiejętności przeciwstawiania się wpływowi kolegów ze środowisk zdemoralizowanych
- kształtowanie właściwych postaw rodziców wobec dzieci
- doskonalenie umiejętności zawodowych nauczycieli w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej

VII USTALENIE PLANU DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNYCH- TABELA

VIII OCZEKIWANE EFEKTY

W wyniku prowadzonych przez wszystkich nauczycieli działań wychowawczo- profilaktycznych spodziewamy się następujących efektów:

1. Uczeń ma poczucie własnej wartości, kocha i szanuje rodzinę.
2. Uczeń potrafi okazywać sympatię i przyjaźń, jest otwartym i życzliwym kolegą.
3. Uczeń potrafi dokonywać właściwych wyborów w trudnych sytuacjach życiowych.
4. Uczeń świadomie uczestniczy w różnych formach spędzania wolnego czasu.
5. Uczeń rozwija swoje pasje i zainteresowania, potrafi współpracować w zespole, jest wrażliwy na potrzeby innych.
6. Uczeń rozpoznaje postawy negatywne społecznie i nie akceptuje ich.
7. Uczeń zna zagrożenia dla swojego zdrowia i podejmuje środki zaradcze w sytuacjach zagrożenia.
7. Uczeń włącza się w prace samorządu uczniowskiego, jest zaangażowany.
8. Uczeń zdaje sobie sprawę z użyteczności kształcenia.
9. Wzrasta poczucie bezpieczeństwa na terenie szkoły.
10. Zwiększa się świadomość zagrożeń wynikających z uzależnień i cyberprzemocy.
11. Zapewniona jest różnorodna pomoc potrzebującym.

Obowiązkiem dyrektora szkoły jest bieżące nadzorowanie realizacji programu poprzez:

- wspieranie samorządności i samodzielności uczniów,
- wspieranie nauczycieli w procesie dydaktyczno- wychowawczym,
- zapewnienie właściwych warunków do prowadzenia procesu dydaktyczno – wychowawczego,
- tworzenie warunków do kultywowania tradycji i kultury,
- umożliwienie działania na terenie szkoły wolontariatu.

IX SPOSOBY EWALUACJI

Cel główny ewaluacji:

Podniesienie efektywności pracy wychowawczo- profilaktycznej szkoły.

Cele szczegółowe ewaluacji:

1. Uzyskanie informacji o przebiegu realizacji działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły.
2. Poznanie ewentualnych trudności i niedociągnięć, które pojawią się w trakcie realizacji programu.
3. Dokonanie oceny w zakresie wiedzy i umiejętności nabytych przez uczestników programu.

Obiekt ewaluacji:

1. Funkcjonowanie Programu Wychowawczo- Profilaktycznego w środowisku szkolnym.

Kryteria ewaluacji:

1. Zgodność efektów z założonymi celami.
2. Zgodność z obowiązującymi przepisami.

Pytania kluczowe:

1. Które przepisy prawa oświatowego uwzględnia Program Wychowawczo- Profilaktyczny?
2. Jaki jest stopień znajomości szkolnego programu wśród uczniów, rodziców, nauczycieli?
3. W jaki sposób przebiega realizacja zadań szkolnego Programu Wychowawczo- Profilaktycznego?
4. Jak oceniają przydatność i skuteczność realizowanych zadań Programu Wychowawczo- Profilaktycznego uczniowie i nauczyciele?
5. W jaki sposób realizacja tego programu wpływa na rozwój ucznia, jego funkcjonowanie w środowisku szkolnym i pozaszkolnym?

Metody zdobywania informacji:

1. Analiza dokumentacji szkolnej (dzienników lekcyjnych, planów wychowawczych klas, zeszytów spostrzeżeń o uczniach, dzienników zajęć pozalekcyjnych)
2. Badania kwestionariuszowe- ankieta i jej analiza.
3. Wywiad z wybranymi osobami.
4. Obserwacja.

Próba:

1. Wybrani losowo uczniowie, rodzice, nauczyciele.